

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 9 kwietnia 2010 r.

w sprawie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 18 marca 2010 r. ustawy – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 6 po wyrazach "poz. 1049)" dodaje się wyrazy ", z wyjątkiem art. 16 i art. 21 – 31, które tracą moc z dniem 31 grudnia 2010 r.";
- 2) w art. 10 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
"1) w pkt 3:
 - a) wyrazy "placówki naukowe" zastępuje się wyrazami "instytuty naukowe i pomocnicze jednostki naukowe",
 - b) po wyrazach "Polskiej Akademii Nauk" dodaje się wyrazy ", w odniesieniu do gruntów, które są niezbędne do realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia ... o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr ..., poz. ...)";";
- 3) w art. 12 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
"1) w pkt 3:
 - a) wyrazy "placówki naukowe" zastępuje się wyrazami "instytuty naukowe i pomocnicze jednostki naukowe",
 - b) po wyrazach "Polskiej Akademii Nauk" dodaje się wyrazy ", w odniesieniu do nieruchomości lub ich części, które są niezbędne do realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia ... o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr ..., poz. ...)";";

- 4) w art. 25 w pkt 1 po wyrazach "w art. 4" dodaje się dwukropek, pozostałą treść oznacza się jako lit. b oraz dodaje się lit. a w brzmieniu:

"a) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

"8) badania naukowe - badania naukowe i prace rozwojowe w rozumieniu ustawy z dnia ... o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr ..., poz. ...);";

- 5) w art. 26 przed pkt 1 dodaje się pkt ... w brzmieniu:

"...) art. 97 otrzymuje brzmienie:

"Art. 97. Zasady i tryb finansowania badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych w uczelni, zakwalifikowanych do finansowania ze środków przewidzianych w budżecie państwa na naukę, określa ustawa z dnia ... o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr ..., poz. ...).";

- 6) w art. 26 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) w art. 146:

a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"3. Od orzeczenia uczelnianej komisji dyscyplinarnej do spraw nauczycieli akademickich strony mogą się odwołać do komisji, o której mowa w art. 142 ust. 1 pkt 2, w terminie czternastu dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

4. Od prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 142 ust. 1 pkt 2, stronom służy odwołanie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Do odwołania stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) dotyczące apelacji. Od orzeczenia sądu apelacyjnego nie służy skarga kasacyjna.",

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

"4a. Informację o prawomocnym orzeczeniu w sprawach naruszeń, o których mowa w art. 144 ust. 3 pkt 1 - 5, komisja dyscyplinarna przekazuje do wiadomości organu przyznającego środki finansowe na naukę.";

- 7) w art. 28 w pkt 1 w lit. b po wyrazach "art. 2 pkt 9" dodaje się wyrazy "lit. a - e";
- 8) w art. 28:
- a) po pkt 1 dodaje się pkt ... w brzmieniu:
- "...) w art. 17:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- "1. Przedsiębiorca niebędący instytutem badawczym w rozumieniu ustawy z dnia ... o instytutach badawczych (Dz. U. Nr ..., poz. ...), prowadzący badania lub prace rozwojowe, może uzyskać status centrum badawczo-rozwojowego, z zastrzeżeniem ust. 2.",
- b) w ust. 6 pkt 8 otrzymuje brzmienie:
- "8) w przypadku spółki handlowej powstałej w wyniku komercjalizacji lub prywatyzacji instytutu badawczego - informację o wysokości ulg podatkowych przysługujących temu instytutowi badawczemu w ostatnim roku obrotowym jego działalności.",
- c) dodaje się ust. 7 i 8 w brzmieniu:
- "7. Spółka handlowa powstała w wyniku komercjalizacji lub prywatyzacji instytutu badawczego otrzymuje status centrum badawczo-rozwojowego na okres do dnia rozpatrzenia jej wniosku o nadanie tego statusu, bez konieczności zachowania warunków określonych w ust. 2.
8. Przepis ust. 7 stosuje się pod warunkiem złożenia przez spółkę wniosku w terminie 15 miesięcy od dnia przekształcenia. W przypadku gdy wniosek nie zostanie uwzględniony, spółka jest obowiązana do zapłaty podatków i opłat należnych za okres zwolnienia w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się decyzji w sprawie wniosku.";
- b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- "2) w art. 35 uchyla się ust. 1 i 2.";
- 9) w art. 32 w ust. 1:
- a) wyrazy "art. 14 ust. 5 i 6" zastępuje się wyrazami "art. 14 ust. 5",
- b) wyrazy "art. 20 ust. 6 i 7, art. 22 ust. 5 i 6" zastępuje się wyrazami "art. 20 ust. 6, art. 22 ust. 5",

- c) wyrazy "art. 25 ust. 7 i 8" zastępuje się wyrazami "art. 25 ust. 7";
- 10) w art. 32 skreśla się ust. 2 i 3;
- 11) w art. 32 skreśla się ust. 4;
- 12) w art. 34 w ust. 2 oraz w art. 35 w ust. 2 wyraz "Zadania" zastępuje się wyrazami "Z dniem 1 stycznia 2011 r. zadania";
- 13) w art. 34 w ust. 2 oraz w art. 35 w ust. 2 po wyrazach "art. 52 ust. 1 pkt 1 i 3" dodaje się wyrazy "oraz ust. 2";
- 14) w art. 37 wyrazy "art. 6 pkt 4" zastępuje się wyrazami "art. 6 ust. 4";
- 15) w art. 38 w ust. 2 wyrazy "W terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 18 marca 2010 r. o zasadach finansowania nauki" zastępuje się wyrazami "Z dniem 1 stycznia 2011 r.";
- 16) w art. 48 w ust. 1:
- a) w pkt 1 wyrazy "3 miesięcy" zastępuje się wyrazami "6 miesięcy",
 - b) w pkt 2 wyrazy "6 miesięcy" zastępuje się wyrazami "9 miesięcy",
 - c) w pkt 3 wyrazy "9 miesięcy" zastępuje się wyrazami "12 miesięcy";
- 17) w art. 49 w ust. 1 wyrazy "1, 2, 3 lub 4" zastępuje się wyrazami "1, 2, 3, 4 lub 5";
- 18) skreśla się art. 50;
- 19) w art. 54:
- a) w ust. 2 wyrazy "kategorii 2 i 3" zastępuje się wyrazami "kategorii 2, 3 lub 4",
 - b) w ust. 3 wyrazy "kategorii 4 i 5" zastępuje się wyrazami "kategorii 5";

20) po art. 60 dodaje się art. 60a w brzmieniu:

"Art. 60a. 1. Spółka handlowa powstała w wyniku komercjalizacji lub prywatyzacji jednostki badawczo-rozwojowej otrzymuje status centrum badawczo-rozwojowego na okres do dnia rozpatrzenia jej wniosku o nadanie tego statusu, bez konieczności zachowania warunków określonych w art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się pod warunkiem złożenia przez spółkę wniosku w terminie 15 miesięcy od dnia przekształcenia. W przypadku gdy wniosek nie zostanie uwzględniony, spółka jest obowiązana do zapłaty podatków i opłat należnych za okres zwolnienia w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się decyzji w sprawie wniosku.";

21) w art. 61:

a) skreśla się wyrazy "art. 19,";

b) po wyrazach "art. 21 ust. 4," dodaje się wyrazy "art. 40 ust. 4,";

c) po wyrazach "art. 9 ust. 5," dodaje się wyrazy "art. 10,";

22) w art. 70 w ust. 1 wyrazy "art. 72 ust. 3" zastępuje się wyrazami "art. 71 ust. 3";

23) w art. 71 w ust. 4 wyrazy "jednostek naukowych w rozumieniu ustawy z dnia 18 marca 2010 r. o zasadach finansowania nauki" zastępuje się wyrazami "pomocniczych jednostek naukowych w rozumieniu ustawy z dnia ... o Polskiej Akademii Nauk";

24) art. 73 ustawy otrzymuje brzmienie:

"Art. 73 Polska Akademia Nauk i instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk zachowują udziały i akcje, objęte lub nabyte przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia ... o Polskiej Akademii Nauk, w spółkach zarejestrowanych do tego dnia.";

25) w art. 76 w ust. 1 po wyrazach "Stosunki pracy" dodaje się wyraz "osób";

26) w art. 80 wyrazy "i art. 104" zastępuje się wyrazami "i art. 105";

- 27) w art. 81 po wyrazach "z wyjątkiem" dodaje się dwukropek pozostałą treść oznacza się jako pkt 1 oraz dodaje się pkt 2 w brzmieniu:
- "2) art. 10 pkt 1 lit. b oraz art. 12 pkt 1 lit. b, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2011 r."

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

Uzasadnienie

Na posiedzeniu w dniu 9 kwietnia 2010 r. Senat rozpatrzył ustawę – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki i uchwalił do niej 27 poprawek.

W opinii Senatu, zasadnym jest - wobec podjęcia przez ustawodawcę decyzji o stosowaniu przepisów dotychczasowych w zakresie finansowania i rozliczania zadań, na które zostały przyznane środki finansowe na naukę - pozostawienie zadań w tym zakresie Radzie Nauki działającej na podstawie ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki. Zadania te, zdaniem Senatu, Rada Nauki powinna wykonywać do końca 2010 r., do czasu ich przejęcia przez zespoły, o których mowa w art. 52 "nowej" ustawy. W tym celu Senat przyjął **poprawki nr 1, 11, 12 i 15**.

Senat, kierując się zasadą, zgodnie z którą niedopuszczalna jest zmiana obciążeń podatkowych w ciągu roku podatkowego, uchwalił poprawki nr **2, 3 i 27**. W opinii Senatu wprowadzenie ograniczeń w możliwości skorzystania przez podatników ze zwolnień podatkowych powinno nastąpić dopiero od 1 stycznia 2011 r. Jednocześnie przywołane poprawki dostosowują terminologię wprowadzanych zmian w zakresie przedmiotu opodatkowania, do ustaw podatkowych.

W opinii Senatu rozstrzygnięcia wymaga sytuacja prawna spółek prawa handlowego, które powstały wyniku komercjalizacji lub prywatyzacji jednostek badawczo-rozwojowych. Przepis art. 28 pkt 2 uchwalonej przez Sejm ustawy nowelizuje art. 35 ust. 1 ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej. Zgodnie z dotychczasowym brzmieniem tego ostatniego, spółka handlowa powstała w wyniku komercjalizacji lub prywatyzacji jednostki badawczo-rozwojowej otrzymuje status centrum badawczo-rozwojowego na okres do dnia rozpatrzenia jej wniosku o nadanie tego statusu, bez konieczności zachowania warunków określonych w art. 17 ust. 2 ustawy. Umieszczenie przepisu w systematyce aktu wskazuje, że jest to przepis przejściowy regulujący sytuację tych spółek, które przekształciły się z jednostek badawczo-rozwojowych przed dniem wejścia w życie ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej. Z tego względu Senat negatywnie ocenia jego nowelizację. Nowe brzmienie przepisu wskazuje bowiem, że dotyczyć ma on także instytutów badawczych, a więc zawierać normę materialną na trwałe wpisaną do ustawy. Jednocześnie ustawodawca podjął decyzję, że z dobrodziejstwa przepisu skorzystają wszystkie spółki przekształcone z jednostek badawczo-rozwojowych. Senat dostrzegając potrzebę stosownego "przeniesienia" przepisów (zgodnie z ich istotą) w ramach systematyki ustawy, uchwalił **poprawki nr 8 i 20**. Poprawki te dostosowują także

terminologię ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej do ustawy o instytutach badawczych.

Przyjmując **poprawkę nr 9** Senat uznał za konieczne uporządkowanie przepisów utrzymujących czasowo w mocy dotychczasowe rozporządzenia wydane na podstawie przepisów upoważniających ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki. W tym celu Senat skreśla w treści art. 32 ust. 1 odesłanie do przepisów upoważniających, nie wykonanych dotychczas przez ministra (do art. 14 ust. 6), a co za tym idzie także odesłanie do analogicznych nowych przepisów upoważniających (do art. 25 ust. 8), a także skreśla odesłania do nowych przepisów upoważniających - art. 20 ust. 7 i art. 22 ust. 6 (obowiązująca ustawa nie zna "odpowiedników" tych ostatnich).

Przyjmując **poprawkę nr 10** Senat uznał za konieczne skreślenie art. 32 ust. 2 i 3. Przepisy te utrzymują w mocy dotychczasowe akty wykonawcze, bez wskazania nowych rozporządzeń, które mają je zastąpić. W opinii Senatu takie rozwiązanie należy uznać za niedopuszczalne. Rozporządzenie jest wydawane na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie w celu jej wykonania. Rolą rozporządzenia jest więc konkretyzacja przepisów ustawy. Jeżeli ustawodawca chciał objąć zastane stany faktyczne dotychczasowym porządkiem prawnym powinien odesłać do stosowania przepisów dotychczasowych (co czyni w art. 34 i art. 35 ustawy) i takie rozwiązanie należy uznać za wystarczające.

W opinii Senatu zasadnym jest wydłużenie terminów na przekazanie Narodowemu Centrum Nauki umów dotyczących projektów badawczych o 3 miesiące, tak aby w pierwszych miesiącach od wejścia w życie ustawy działalność NCN skupiła się na realizacji zagadnień organizacyjnych i uruchomieniu nowych konkursów na realizację badań naukowych. Powyższemu Izba dała wyraz w **poprawce nr 16**.

Przyjmując **poprawki nr 17 i 18** Senat stanął na stanowisku, że dotychczasowe jednostki badawczo - rozwojowe kategorii 5, do czasu przekształcenia lub likwidacji powinny działać jako instytuty badawcze.

Uchwalając **poprawkę nr 19** Senat skorygował odesłanie w art. 54 ustawy, na nowo przesądzając o terminach, do których działają w dotychczasowym składzie, rady naukowe jednostek badawczo-rozwojowych. W opinii Izby zmiana ta jest uzasadniona faktem, że osiemnastomiesięczny termin na przekształcenie dotychczasowych jednostek badawczo-rozwojowych dotyczy jedynie jednostek badawczo-rozwojowych 5 kategorii.

Przyjmując **poprawkę nr 21** Senat uznał za konieczne uporządkowanie przepisów utrzymujących czasowo w mocy dotychczasowe rozporządzenia wydane na podstawie przepisów upoważniających ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-

rozwojowych. Analiza materii regulowanej przez dotychczasowe i nowe rozporządzenia prowadzi do wniosku, że zasadnym jest zrezygnowanie z utrzymania w mocy rozporządzenia wydanego na podstawie art. 19 ustawy oraz utrzymanie w mocy rozporządzenia wydanego na podstawie art. 40 ust. 4 ustawy. W katalogu przepisów wykonawczych do wydania których zachowują moc dotychczasowe rozporządzenia powinno zaś, w opinii Senatu, znaleźć się rozporządzenie wydane na podstawie art. 10 ustawy.

W opinii Senatu placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk nieposiadające osobowości prawnej do czasu przekształcenia powinny posiadać status pomocniczych jednostek naukowych PAN, a nie jednostek naukowych w rozumieniu ustawy o zasadach finansowania nauki (**poprawka nr 23**).

Zgodnie z art. 83 ustawy o Polskiej Akademii Nauk, PAN i jej instytuty mogą tworzyć spółki, obejmować lub nabywać i posiadać udziały oraz akcje spółek handlowych za zgodą ministra. Natomiast zgodnie z art. 73 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki, PAN i instytuty naukowe PAN zachowują prawo do posiadania i dysponowania udziałami w spółkach zarejestrowanych w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 18 marca 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk. W opinii Senatu niezbędnym jest dostosowanie terminologii przepisu przejściowego art. 73 z terminologią przepisu materialnego art. 84, tak aby obejmował on swoim zakresem wszystkie sytuacje przewidziane nową ustawą o Polskiej Akademii Nauk (**poprawka nr 24**).

Przyjmując poprawki nr **4, 5, 6, 7, 13, 14, 22, 25 i 26** Senat miał na celu uporządkowanie, doprecyzowanie, skorygowanie bądź uzupełnienie przepisów ustawy. Poprawki nr 4 i 5 aktualizują odesłania do ustawy o zasadach finansowania nauki. Poprawka nr 6, ze względu na potrzebę zapewnienia komunikatywności przepisu, zarówno w aspekcie interpretacyjnym jak i wyszukiwawczym, wskazuje na faktyczny zakres zmian dokonywanych w ustawie. Poprawka nr 7 koryguje odesłanie, adekwatnie do rozwiązania stosowanego w ustawie obowiązującej obecnie. Poprawka nr 13 koryguje zbyt wąskie odesłanie, poprzez wskazanie także na zespół odwoławczy do spraw opiniowania wniosków. Poprawki nr 14, 22 i 26 korygują błędne lub nieprecyzyjne odesłania. Poprawka nr 25 precyzuje przepis oddając jego istotę (art. 95 ustawy o Polskiej Akademii Nauk, do którego odsyła art. 76 ust. 1 mówi o osobach a nie o stosunkach pracy).